

pell del porc quan la *sukâren*.

2) MASCARELL, antiga alqueria, i avui extens poblament rural, agre. a Nules, ja prop de Borriana.

Pron.: *maskarél* a Torreblanca, amb gentilici *Mascarelleros* (J.G.M. 1935).

MENCIONS ANT. 1287, en text un poc tenyit d'aragonès: «-- de Tortosa --- vench a *Mascariel*, alqueria d'En [il·legible] --- enaprés vench-se en València» (EEMCA v, 200); S. XVI: *Mascarell* (Memor. Muñoz) (BSCC xiv, 430); 1790: «*Mascarell*, term. contiguo al de Burriana, preciosa huerta» (ibid).

2 bis) en fem. pl.: *Fondó de les maskaréjes*, te. Beniatjar (xxxii, 147.15); i *Les Mascarelles*, pda. d'Alcoi (xxxiv, 69).

3) MASCARÓS. Sobretot NP però degué ser NL antic en el Montnegre, com afrontació del priorat de Roca-rossa: «a. 1145: --- transit per *Mascaroz*, --- *Mascharoz*» (Cart. de Roca-rossa, fº 1-13), grafia important, d'una època en què es distingien fònicament s i ç; la ç indicaria que aquí no tenim el sufix romànic -OSUS pur, sinó influenciat per l'àrab.

En sé força més testimonis com a NP, sobretot del femení. Algun de procedència ben nòrdica: *Mascarosa* nom de dona, a la Vall d'Aran, doc. S. XIII, XIV (Reglà, *Lucha por Aran*, p. 463).

Però són molt més nombrosos i antics, els de les terres arabitzades del Migjorn; s'hi barrejaria, doncs, segurament, el sufix hipocorístic dels NPP àrabs, (*Amrús*, *Abdús* etc., estudiats per Littmann): 1270: «*Mascarosa*, cristiana, madre de *Satt*, de Tovicinio» (MtzFdo. i, 1004) (potsèr *Tou-uicinio* el veïnat de Tous, poble xurro del Xúquer); 1398: «7 fanecades de terra atinent *Na Masquerosa*». (llibre de Vâlues de 1398, Cast.Pna.). I també masc.: 1341: *Mascarós*, cogn. Tortosa (BABL xi, 406); 1374: «pastores ipsius *Mascharosii*» (Libre de Priv.d'Ulldecona, p. 103).

De *Rimâscaro* (vall de Benasc) parlarem en els cpts. de *Ri-* 'riu'.

MASCARDÀ, Mascardell, Mascardó

Mascardà antiga torre o petita fortificació (una *bastida*), a Conflent, en el terme de Mosset. Documentació ant. 1267 *Mascardanum*, 1279, 1312, 1330 *Mascardano*; 1329, 1373 «la *Bastida* Mascardà»; 1632 «la B. de *Mascardà*»; 1750 *Mas Cardà*; 1359 i S. XIX «*turris (torre) de Mascardà*» (ja anomenada com la *Bastida* o B. *Mosseti* el 1165 i 1225); avui en queda memòria en el «correch de la Bastida» (Ponsich, *Top.* 112). Tenint present que fins a 1660 la frontera del nostre Estat amb França coincidia amb el límit Nord del terme de Mosset, aquesta *bastida* devia ser una posició avançada del fort castell de Mosset («forcia, castrum de Mosseto» 1175, 1318).

Formacions paral·leles: Can *Mascardó* te. Noves (xxxvii, 193.3). *Mascardell*, que ens consta des d'antic com NP a Girona: Joan *Mascardell* 1110 i 1120 (BABL iv 480, 44).

5 Deuen ser derivats d'un NP germ. *MASKHARD. No en tinc informació directa però els NP compostos en *-bard* es formaren en massa innumerable; i del primer element MASK- poc fecund (potser provinent de l'a. al. antic i mod. *masche* 'ret' 'malla') hi ha tanmateix 8 noms registrats per Förstemann, 1108-9, entre ells MASKO, -ON [a. 778] que va donar el nostre NP *Mascó* (ben conegut literàriament des del S. xv amenys); és possible que un *Marchbert* (que consta el S.IX en el NL alem. cpt. *Marcherbusen* (Förs. 1095) no sigui més que el MASKHARD que hem postulat, si bé atret a la família més nombrosa dels noms en MARK-.

Mascardà vindria d'un MASKHARDA —femení o variant del gòtic—, declinat en -AN.

Mascardell, *Mascardó* i *Mascó*, V. *Mascardà Mascord*, *Son-*, V. vol. i, 202 *Masdenverge*, V. *Verge*, -ges

25 El MASDÉU

Veïnat i antic ter. del municipi de Trullars (Rosselló), situat a l'Est d'aquest poble, entre el riu Rard i la Canta-rana, i a uns 13 k. de Perpinyà. Fou seu de la comanda del Temple al Rosselló (RLR xxix, 70).

DOC.ANT. 1138: *Mansio Dei* (D'Albon, *Temple*, 119; 1205: *Masdeu* (BABL iii, 372); S. XIII: «la casa del Temple que ha nom *lo Mas Deu*» (Desclot, *Crònica*, cxxxviii); 1313: *Mansi Dei* (Alart, *Bull.Soc.Agr.Pyr.Or.* xv, 19); 1313: *Mas Deu* (P. Vidal, *RLR* xxix, 70); 1390: *castell Masdeu* (Alart, *InvLC*, s.v. escaramussa). Mencions addicionals (Ponsich, *Top.*, 64): 1164: *S.Salvator de Manso Dei*; 1188: *Manso Dei*; 1253: *Mansum Dei*; 1359: *comandoria del Mas Deu*; 1495: *Mas Deu*; 1628, 1632: *Masdeu*.

ETIM.: *Mas* (< MANSUM) + *Déu* (< DEUS).

HOMÒNIMS: *Masdeu* (Anoia), despoblat que al segle XIX pertangué al terme de Solanelles (*Gran.Enc.Cat.*, s.v.), avui agre. als Prats de Rei.

5 Coll del *Majldéu* (amb *-sd->-jd-*: *LleuresC.*, 252) a Cadaqués (Alt Empordà), en el camí que va al Port de la Selva (i, allí mateix, la *costa de Majadéu*, 1964-65; XLV, 127, 140, deformat segons una frase corrent). Al terme de Darnius (Alt Empordà) i al de la Parròquia de Ripoll, es troben sengles masos dits (*El Maidéu* (1953; XIII, 143). Així mateix, *Maidéu*, alqueria de la vora del poble de Campos (Mallorca).

En el domini lingüístic occità hi ha el lloc dit *Mas-Dieu* al te. de Montarnaud (Erau): *Mansus Dei* 1320 (E. Thomas, *Dicti.topogr.de l'Hérault*, s.v.). Ph.R.